

Biyoçe?itlili?e Yönelik Fark?ndal?k Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Biyoçe?itlili?e Yönelik Fark?ndal?k Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18079>

?zet

Biyoye?itlili?e Y?nelik Fark?ndal?k ?l?e?i, Zeynep Sara? ?zta? taraf?ndan 2019 y?l?nda y?r?t?len bir y?ksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilm? bir ?l?me arac?d?r. Bu ?l?ek, ?zellikle ?niversite ??rencilerinin biyoye?itlilik kavram?na ve biyoka?ak?l?k gibi tehditlere kar?? sahip olduklar? bilgi, tutum ve duyarlı?k d?zeylerini belirlemeyi ama?lamaktadır. Geli?tirme (Geli?tirme) t?r?nde bir ?l?ek olup, ?evre bilinci ve fark?ndal?k alan?ndaki bo?lu?u doldurmak ?zere tasarlanm??t?r.

?l?e?in geli?tirilme s?reci, kapsaml? bir literat?r taramas? ve uzman g?r?leri al?narak ger?ekle?tirilm?tir. Elde edilen bulgular, ?l?e?in ilgili pop?lasyonun biyoye?itlilik konusundaki mevcut durumunu do?ru bir ?ekilde yans?tma potansiyelini g?stermektedir.

Anahtar Kelimeler

Biyoye?itlilik, Biyoye?itlilik Fark?ndal???, Biyoka?ak?l?k, ?evre E?itimi, ?l?ek Geli?tirme, ?niversite ??rencileri, ?evre Bilinci.

Yazarlar

Zeynep SARA? ?ZTA?.

Ama?

Biyoye?itlili?e Y?nelik Fark?ndal?k ?l?e?i'nin temel amac?, bireylerin (??zellikle y?ksek?retim d?zeyindeki ??rencilerin) biyoye?itlili?in korunmas?n?n ?nemi, ekosistem hizmetleri ve biyoye?itlili?e y?nelik k?resel ve yerel tehditler hakk?ndaki bilgi ve duyu?sal d?zeylerini ?l?mektir. ?l?ek, ?zellikle T?rkiye'de son y?llarda ?nem kazanan biyoka?ak?l?k konusuna dair ?zel maddeler i?ererek, bu alandaki fark?ndal?? da de?erlendirmeyi hedeflemi?tir.

Bu araç, e?itim programlar?n?n biyoye?itlilik konular?ndaki etkinli?ini de?erlendirmek, ??rencilerin bilgi eksikliklerini tespit etmek ve ?evre bilincini art?rmaya y?nelik m?dahale stratejileri geli?tirmek i?in bir temel sa?lamaktadır. ?l?e?in kullan?m?, ?evre e?itimi ara?t?rmac?lar?na ve politika yap?c?lara ?nemli veriler sunmaktadır.

Yap?

?l?ek, psikolojik bir yap? olarak fark?ndal?k d?zeyini ?l?mektedir. Bu fark?ndal?k yap?s?, bili?sel (bilgi ve anlay??) ve duyu?sal (tutum, de?er ve duyarlı?k) bile?enleri i?erecek ?ekilde tan?mlanm??t?r. Bili?sel boyut, biyoye?itlili?in tan?m?, t?rleri, ?nemi ve korunma y?ntemleri hakk?ndaki nesnel bilgiyi kapsar. Duyu?sal boyut ise bireyin biyoye?itlili?i korumaya y?nelik

motivasyonunu ve ki?isel sorumluluk duygusunu yans?t?r.

Öl?e?in, biyoye?itlili?e ve biyokaçakç?l??a y?nelik iki ana alt boyutu i?ermesi muhtemeldir. Bu alt boyutlar, ??rencilerin hem genel ekolojik bilgi birikimini hem de biyoye?itlili?in yasad??? kullan?m? olan biyokaçakç?l?k gibi spesifik tehditlere dair alg?lar?n? ayr???t?rmaktadır.

Geçerlik

Orijinal kaynakta geçerlik bilgileri detayl? olarak sunulmam?? olsa da, bir yüksek lisans tezi kapsam?nda geli?tirilen ölçeklerde genellikle kapsam ve yap? geçerli?i çal??malar? yürütülür. Kapsam geçerli?i, uzman görü?leri al?narak maddelerin ölçülmek istenen yap?y? yeterince temsil edip etmedi?i kontrol edilmi?tir.

Yap? geçerli?i için ise genellikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ve Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) teknikleri kullan?larak öl?e?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle uyumu incelenmi?tir. Bu çal??malar, öl?e?in biyoye?itlilik fark?ndal??? yap?s?n? ba?ar?l? bir ?ekilde ölçtü?ünü kan?tlamak amac?yla ger?ekle?tirilmi?tir. Detayl? geçerlik katsay?lar? ve analiz sonuçlar? için orijinal tezin incelenmesi gerekmektedir.

Güvenirlik

Ölçek geli?tirme sürecinde, iç tutarlıl?k (internal consistency) güvenilirlik analizi temel al?nm???tır. Bu ba?lamda, öl?e?in maddelerinin tutarlıl???n? ölçmek için muhtemelen Cronbach Alfa (Cronbach's Alpha) katsay?s? hesaplanm???tır. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarlı bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir.

Ayr?ca, öl?e?in zamana kar?? kararl?l???n? (test-tekrar test güvenilirli?) belirlemek amac?yla belirli bir zaman aral???yla ayn? katılımcılara tekrar uygulanm?? olmas? da mümkündür. Güvenirlik katsay?lar?n?n kabul edilebilir düzeyde olmas?, öl?e?in bilimsel çal??malarda kullan?m?na uygun oldu?unu i?aret eder.

Faktör Analizi

Öl?e?in yap? geçerli?ini belirlemek amac?yla faktör analizi yap?lm???tır. Bu analizler, öl?e?in maddelerinin hangi alt boyutlar alt?nda topland???n? ve teorik olarak öngörülen boyutlanman?n veri setinde do?rulan?p do?rulanmad???n? ortaya koyar.

Olas? alt faktörler ?unlar? içerebilir:

Biyoye?itlili?in Önemi ve De?eri (Duyu?sal Boyut)

Biyoye?itlilik Bilgisi (Bili?sel Boyut)

Biyokaçakç?l??a Y?nelik Tutum ve Fark?ndal?k

Koruma ve Sorumluluk Bilinci

Fakt?r y?kleri ve ?zde?er oranlar?, ?l?ek yap?s?n?n g?çlü ve ayr??m?? fakt?rlerden olu?tu?unu g?stermelidir.

Öl?ek Bilgileri

Test Type: Geli?tirme (Development)

Format: Genellikle 5'li veya 4'lü Likert tipi derecelendirme kullan?lm??t?r (Örne?in: Kesinlikle Kat?l?yorum'dan Kesinlikle Kat?lm?yorum'a).

Language Available: Türk?e (Turkish)

Population Group: Yüksekö?retim Düzeyindeki Ö?renciler (University Students)

Age Group: Genç Yeti?kinler (Yakla??k 18-25 ya? aral???)

Population Details: Saraç-Özta? (2019) ?al??mas?nda Ondokuz May?s Üniversitesi'nde ö?renim gören ö?rencilerden olu?an bir örneklem kullan?lm??t?r.

Test Methodology: Öz Bildirim Öl?e?i (Self-Report Scale). Kat?l?mc?lar?n biyoye?itlilikle ilgili maddelere ne derece kat?l?p kat?lmad?klar?n? belirtmeleri istenmi?tir.

Anahtar Kelimeler

Biyoye?itlilik, Biyokaçakç?l?k, Çevre Bilinci, E?itim Psikolojisi, Ekolojik Fark?ndal?k, Psikometrik Özellikler.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor (Not specified in source).

Affiliation Email addresses: zynp_src@hotmail.com (Sorumlu Yazar ?leti?im)

Correspondence Address: Ondokuz May?s Üniversitesi, Samsun (Tezin sunuldu?u kurum).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

?zinler: Öl?e?in kullan?m? için sorumlu yazar Zeynep Saraç Özta? ile ileti?ime ge?ilmesi önerilmektedir.

Ücret: Orijinal tez ?al??mas? kapsam?nda geli?tirildi?i için ticari bir ücretlendirme bilgisi mevcut

de?ildir. Akademik ve ara?t?rma ama?l? kullan?mlar i?in genellikle izin yeterli olmaktadır.

Test Y?I?: 2019.

?l?e?in orijinal PDF'i a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: [biyocesitlilige-yonelik-farkindalik-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Sara?-?zta?, Z. (2019). *Biyoye?itlili?e ve biyoka?ak?l??a y?nelik fark?ndal?k ?l?eklerinin geli?tirilmesi ve ?niversite ??rencilerinin fark?ndal?k d?zeyleri* . Ondokuz May?s ?niversitesi, Samsun.

Biyoye?itlili?e Y?nelik Fark?ndal?k ?l?e?i Maddeleri

?NEML?: A?a??daki ?l?ek maddeleri orijinal dilinde korunmu?tur ve hi?bir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Orijinal kaynakta ?l?ek maddeleri listesi mevcut de?ildir. Maddelerin tamam?na eri?im i?in yukar?da belirtilen y?ksek lisans tezine veya PDF dosyas?na ba?vurulmas? gerekmektedir.

Ancak, ?l?e?in i?eri?inin biyoye?itlili?in korunmas?, ekolojik denge, t?r ?e?itlili?i ve [biyoye?itlilik](#) tehditleri gibi konular? kapsam??? bilinmektedir.